

Słownik pojęć

Poniżej prezentujemy definicje podstawowych pojęć dla formularza „Sprawozdanie o organizacji działalności przedsiębiorstwa w 2024 r.”

Przedsiębiorstwo zlokalizowane za granicą

Oznacza zarówno podmiot zewnętrzny z siedzibą w kraju innym niż Polska, jak również oddział lub zakład zagraniczny jednostki sprawozdawczej.

Grupa przedsiębiorstw

To przedsiębiorstwa samodzielne pod względem prawnym, jednak wzajemnie od siebie zależne gospodarczo ze względu na istniejące między nimi powiązania w zakresie kontroli i/lub własności. W ramach grupy wyodrębnia się powiązania pomiędzy jednostką dominującą a jednostkami zależnymi. Grupa przedsiębiorstw może powstać zarówno w wyniku ukształtowania się określonych stosunków prawnych, jak i w wyniku wywierania przez jedno przedsiębiorstwo decydującego wpływu na działalność innego, w tym na skutek zawarcia umowy. Nie zawsze jako kryterium istnienia grupy należy przyjąć związki kapitałowe, lecz istnienie wspólnego ośrodka podejmowania decyzji ekonomicznych wyznaczających strategię działania. Grupa przedsiębiorstw może mieć więcej niż jeden ośrodek decyzyjny, szczególnie do podejmowania decyzji w zakresie strategii, produkcji, sprzedaży, podatków, polityki finansowej. Tworzy ona całość gospodarczą, upoważnioną do dokonywania wyborów, zwłaszcza dotyczących jednostek, które obejmuje. W ramach grupy przedsiębiorstw można często wyodrębnić podgrupy.

O istnieniu grupy przedsiębiorstw świadczy fakt występowania powiązań w zakresie kontroli między co najmniej dwiema jednostkami: jednostką dominującą a jednostką zależną. Jednostka dominująca to jednostka sprawująca kontrolę nad co najmniej jedną jednostką wchodzącą w skład grupy (jednostką zależną). Jednostka zależna to jednostka, która jest kontrolowana przez jednostkę dominującą.

Kontrola

oznacza możliwość decydowania o wspólnej strategii organizacji, wszelkie formy bezpośredniego lub pośredniego uzyskania przez jednostkę uprawnień, które osobno albo łącznie umożliwiają wywieranie decydującego wpływu na inną jednostkę lub jednostki.

Przedsiębiorstwo A (tzw. jednostka dominująca) kontroluje przedsiębiorstwo B (tzw. jednostkę zależną) gdy:

- jednostka A bezpośrednio posiada ponad 50% głosów w jednostce B (kontrola bezpośrednia),
- jednostka A posiada ponad 50% głosów w jednostce B poprzez inne jednostki zależne (kontrola pośrednia),
- jednostka A obejmuje pełną konsolidację sprawozdania finansowe jednostki B, a żadna inna jednostka prawna nie obejmuje konsolidacją tej samej jednostki (kontrola poprzez pełną konsolidację),
- jednostka A kontroluje jednostkę B nawet jeśli posiada mniej niż 50% jej siły głosu (kontrola mniejszościowa), lecz żadna inna jednostka prawna nie posiada większej siły głosów w tej jednostce.

Funkcja biznesowa

To zestaw zadań, które przedsiębiorstwo musi regularnie wykonywać w celu wprowadzenia produktu lub usługi na rynek. Zadania te mogą być wykonywane samodzielnie przez przedsiębiorstwo lub zlecane do wykonania na zewnątrz.

Pełen zestaw funkcji biznesowych realizowanych przez przedsiębiorstwo obejmuje zadania związane z realizacją podstawowego celu działania przedsiębiorstwa (produkcja wyrobów i/lub świadczenie usług) oraz wszystkie niezbędne aktywności wspierające (np. księgowość, kadry, obsługa informatyczna, itp.), podejmowane w celu realizacji głównej działalności przedsiębiorstwa.

Podstawowa funkcja biznesowa

To jest działalność przedsiębiorstwa, której wynikiem są wyroby lub usługi przeznaczone na rynek zewnętrzny lub na rzecz osób trzecich i generujące przychód przedsiębiorstwa. W większości przypadków jest zgodna z przeważającą działalnością przedsiębiorstwa (klasyfikowaną według kodu PKD) wpisaną do rejestru przedsiębiorstw. Przedsiębiorstwo może realizować więcej niż jedną podstawową funkcję biznesową.

Podział funkcji biznesowych:

1. **Produkcja (wyrobów i materiałów)** – obejmuje działalności z sekcji A (Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo), B (Górnictwo i wydobywanie), C (Przetwórstwo przemysłowe), D (Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę) i F (Budownictwo) według klasyfikacji PKD 2007, np.
 - Uprawy rolne, chów i hodowlę zwierząt, łowiectwo, działalność usługową wspomagającą rolnictwo, leśnictwo i pozyskiwanie drewna (z wyłączeniem działalności usługowej związanej z leśnictwem), rybactwo;
 - Produkcję; przetwarzanie; montaż; drukowanie i działalność usługową związaną z poligrafią;
 - Wydobywanie węgla; górnictwo ropy naftowej i gazu ziemnego oraz pozostałych surowców; wytwarzanie energii (z wyjątkiem handlu energią elektryczną);
 - Realizację projektów budowlanych związanych ze wznoszeniem budynków; roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej; zadania budowlane specjalistyczne, w tym rozbiórki.
2. **Zarządzanie i administracja** – obejmuje:
 - Zarządzanie – usługi finansowe (np. bankowe, ubezpieczeniowe, leasing finansowy, zarządzanie funduszami); działalność firm centralnych (head offices); działalność związaną z zarządzaniem zasobami ludzkimi;
 - Administrację – zarządzanie rynkami finansowymi; działalność prawniczą; działalność rachunkowo-księgową, doradztwo podatkowe (audyt); administracyjną obsługę biura i usługi wspomagające prowadzenie działalności gospodarczej; usługi administracji publicznej.
3. **Inżynieria i związane z nią usługi techniczne** – np. zadania w zakresie architektury i inżynierii oraz analizy techniczne, zadania pomocnicze przy wydobyciu surowców; działalność w zakresie nagrań dźwiękowych i produkcji nagrań video.
4. **Badania i rozwój** – np. badania naukowe i prace rozwojowe w obszarze nauk przyrodniczych i technicznych, a także nauk społecznych i humanistycznych.
5. **Technologie informacyjno-komunikacyjne** – na funkcję tę składają się:
 - Usługi technologii informacyjno-komunikacyjnych inne niż programowanie – działalność wydawnicza w zakresie oprogramowania i doradztwo w zakresie informatyki; zadania związane z nadawaniem programów ogólnodostępnych i abonamentowych; zadania związane z telekomunikacją; przetwarzanie danych i zarządzanie stronami internetowymi (hosting); działalność portali internetowych i podobne zadania usługowe w zakresie informatyki; instalacja komputerów typu mainframe; naprawa i konserwacja komputerów i systemów (tele)komunikacyjnych;
 - Zadania związane z programowaniem i zadania powiązane.
6. **Sprzedaż, marketing i usługi posprzedażowe** – obejmuje:
 - Sprzedaż – handel hurtowy i detaliczny; handel paliwami gazowymi i energią elektryczną; działalność agentów zajmujących się sprzedażą; obrót nieruchomościami;
 - Marketing i usługi posprzedażowe – reklamę i działalność związaną z reprezentowaniem mediów; badanie rynku i opinii publicznej; zadania centrów telefonicznych (call center).

7. Transport, logistyka i magazynowanie – obejmuje:

- Transport i logistykę – działalność w zakresie transportu drogowego, wodnego, kolejowego i lotniczego; transport pasażerski i transport towarów; usługi pocztowe;
- Magazynowanie i przechowywanie towarów – magazynowanie; przechowywanie towarów; pakowanie.

8. Inne funkcje biznesowe – obejmują:

- Zarządzanie obiektem – usługi związane z zakwaterowaniem (np. w hotelach, na obozowiskach); usługi związane z wyżywieniem (np. w kawiarniach i restauracjach); sprzętanie obiektów; usługi związane z utrzymaniem terenów zielonych; wynajem nieruchomości; działalność bibliotek, muzeów, ośrodków sportowych;
- Konserwację i naprawę – konserwację i naprawę sprzętu elektronicznego (innego niż komputery i systemy (tele)komunikacyjne), środków transportu, artykułów użytku osobistego i domowego;
- Inne usługi – pobór wody, działania związane ze zbieraniem odpadów, odprowadzaniem i oczyszczaniem ścieków; usługi związane z rekultywacją; usługi profesjonalne (np. fotograficzne i związane z tłumaczeniami); wydawanie książek i periodyków; działalność agentów i pośredników turystycznych; wynajem i dzierżawę (leasing operacyjny); ochronę; edukację; opiekę zdrowotną i pomoc społeczną z zakwaterowaniem; działalność społeczną; działalność twórczą związaną z kulturą; działalność związaną z grami losowymi i zakładami wzajemnymi; działalność związaną ze sportem (z wyłączeniem zarządzania obiektem); działalność organizacji członkowskich.

Pracujący

Do pracujących zalicza się:

- osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy, tj. umowy o pracę, powołania, wyboru lub mianowania (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo);
- pracodawców i pracujących na własny rachunek, tj.: właścicieli i współwłaścicieli (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin) jednostek prowadzących działalność gospodarczą (z wyłączeniem wspólników spółek, którzy nie pracują w spółce) oraz osoby pracujące na własny rachunek;
- osoby wykonujące pracę w Polsce, a także za granicą na rzecz jednostek, w których zostały zatrudnione, niezależnie od czasu trwania tego zatrudnienia;
- agentów pracujących na podstawie umów agencyjnych i umów na warunkach zlecenia łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin oraz osobami zatrudnionymi przez agentów (do agentów nie zalicza się osób, które prowadzą własną działalność gospodarczą);
- osoby wykonujące pracę nakładczą;
- osoby otrzymujące zasiłki chorobowe, macierzyńskie, ojcowskie, rodzicielskie i opiekuńcze oraz skazanych (więźniów) pracujących na podstawie zbiorowych umów o pracę.

Do pracujących nie zaliczamy:

- osób, z którymi zawarto umowę zlecenie lub umowę o dzieło;
- zatrudnionych na podstawie umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego; korzystających z urlopów bezpłatnych w wymiarze powyżej 3 miesięcy (nieprzerwanie);
- korzystających z urlopów wychowawczych w wymiarze powyżej 3 miesięcy (nieprzerwanie);
- przebywających na świadczeniach rehabilitacyjnych;
- pracowników udostępnianych (zatrudnionych) przez agencję pracy tymczasowej;
- pracowników zatrudnionych na kontraktach, których umowa nie ma charakteru umowy o pracę